

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI DIN CLUJ-NAPOCA

Institutul de Studii Doctorale

Nr. de înregistrare _____

CONTRACT DE STUDII UNIVERSITARE DE DOCTORAT

Art. 1. Temeiul juridic

Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil; Legea nr. 288/2004 cu modificările la zi, Legea educației naționale nr. 1/2011 cu modificările la zi (LEN); H.G. nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările la zi; Ordinul de Ministru nr. 5110/2018 privind aprobarea standardelor naționale minimale pentru acordarea titlului de doctor, Regulamentul Universității Babeș-Bolyai de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat nr. 483/13 ianuarie 2020, denumit în cele ce urmează Regulament.

Art. 2. Părțile Contractului

(1) *Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca*, cu sediul în Cluj-Napoca, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, în calitate de instituție de învățământ superior de stat acreditată, aflată în coordonarea Ministerului Educației, instituție organizatoare de studii universitare de doctorat, înregistrată ca operator de date cu caracter personal sub nr. 5533, denumită în continuare *Universitate* și reprezentată legal de către rectorul său, Prof. univ. dr. Daniel DAVID;

(2) D-I/D-na _____, cu domiciliul în localitatea _____, str. _____, nr. ____, bl. ____, scara _____, etaj _____, apt. _____, județul _____, născut(ă) în localitatea _____ la data de _____, identificat(ă) cu actul de identitate _____, seria _____, nr. _____, CNP _____, înmatriculat(ă) la data de 27.09.2021 în calitate de *student-doctorand* pe un loc (căsuța corespunzătoare se marchează cu ×) cu finanțare de la buget ; cu taxă la forma (căsuța corespunzătoare se marchează cu ×) cu frecvență ; cu frecvență redusă în programul de studii universitare de doctorat științific profesional din domeniul **Inginerie Chimică**, oferit de școala doctorală de **Inginerie Chimică** la Facultatea de **Chimie și Inginerie Chimică**;

(3) D-I/D-na _____, membru al școlii doctorale _____ din Facultatea de _____, în calitate de *conducător de doctorat* al studentului-doctorand.

Art. 3. Obiectul Contractului

Prezentul **Contract** are ca obiect derularea activităților pe parcursul studiilor universitare de doctorat ale studentului-doctorand, reglementând raporturile dintre Universitate, studentul-doctorand și conducătorul de doctorat, cu precizarea drepturilor și obligațiilor părților semnatare, în concordanță cu legislația în vigoare.

Art. 4. Durata Contractului

(1) Prezentul Contract se încheie pentru perioada normală de școlarizare de 3 ani universitari consecutivi (6 semestre), cu începere de la 27.09.2021.

(2) Pentru fiecare perioadă de întrerupere a studiilor universitare de doctorat ale studentului-doctorand precum și pentru perioada de prelungire a acestor studii, perioadă aprobată în conformitate cu *Regulamentul*, se încheie câte un act adițional la prezentul Contract.

Art. 5. Drepturile și obligațiile părților

(1) Drepturile Universității:

- (a) stabilește condițiile de desfășurare a studiilor universitare de doctorat, întreruperea și prelungirea acestora, înmatricularea și exmatricularea studentului-doctorand;
- (b) urmărește modul în care studentul-doctorand își respectă obligațiile ce decurg din calitatea de student-doctorand, prevăzute în Planul studiilor universitare de doctorat al studentului-doctorand, denumit în continuare *Planul individual*, precum și modul în care studentul-doctorand își respectă obligațiile pe care și le-a asumat prin prezentul Contract;
- (c) stabilește pentru fiecare an universitar quantumul taxei anuale de școlarizare și al taxei pentru susținerea tezei de doctorat, în funcție de evoluția costurilor școlarizării, în contextul cadrului economic și legal de la momentul respectiv;
- (d) stabilește anual modalitatea de plată a taxelor de către studentul-doctorand și termenele până la care trebuie achitate.

(2) Obligațiile Universității:

- (a) organizează studiile universitare de doctorat;
- (b) prestează servicii de instruire a studentului-doctorand prin școlile doctorale;
- (c) asigură condiții organizatorice și tehnice adecvate de studiu și cercetare, prin punerea la dispoziția studentului-doctorand a infrastructurii de care dispune Universitatea pentru documentare și cercetare, precum și a unui cont gratuit de e-mail destinat numai corespondenței academice și celei administrative, conform Regulamentului de funcționare al Centrului de Comunicații de Date al Universității, având caracter de mijloc de comunicare oficial;
- (d) organizează susținerea publică a tezei de doctorat;
- (e) asigură confidențialitatea datelor cu caracter personal ale studentului-doctorand, conform legii;
- (f) eliberează, la cerere, documente care atestă situația școlară respectiv calitatea de student-doctorand a solicitantului, conform legislației;
- (g) monitorizează și evaluează, prin Institutul de Studii Doctorale, activitatea studentului-doctorand pe parcursul studiilor de doctorat;
- (h) stimulează publicarea lucrărilor științifice ale studentului-doctorand în reviste de specialitate;
- (i) nu face deosebire, în ceea ce privește pregătirea pe parcursul studiilor universitare de doctorat, între studenții-doctoranzi admiși la diferite forme de finanțare;
- (j) virează bursa de studii, în quantumul și la datele stabilite de instituția care oferă bursa prin intermediul Universității Babeș-Bolyai, studenților-doctoranzi care au obținut bursă din partea acelei instituții.

(3) Drepturile studentului-doctorand:

Pe parcursul studiilor universitare de doctorat (mai puțin eventualele perioade de întrerupere a acestora și eventuala perioadă de grație), studentul-doctorand are dreptul:

- (a) să fie informat la cerere asupra programului de studii universitare de doctorat în care a fost înmatriculat;
- (b) să participe la întocmirea planului individual al studiilor universitare de doctorat;
- (c) să beneficieze de sprijinul, îndrumarea și coordonarea conducătorului de doctorat și a comisiei de îndrumare;
- (d) să solicite consiliului școlii doctorale, pe baza unor motive bine întemeiate, schimbarea conducătorului său de doctorat;
- (e) să participe la reuniunile sau seminarele departamentului/colectivului de cercetare, din care face parte conducătorul de doctorat, atunci când sunt în discuție teme relevante pentru studiile universitare de doctorat;

- (f) să fie reprezentat în forurile decizionale ale școlii doctorale, în CSUD și în Senatul Universității, potrivit prevederilor regulamentului școlii doctorale, ale *Regulamentului* și ale Cartei Universității Babeș-Bolyai;
- (g) să beneficieze de logistica, centrele de documentare, bibliotecile și echipamentele Universității pentru pregătirea sa și pentru elaborarea tezei de doctorat;
- (h) să folosească echipament de protecție în timpul executării lucrărilor practice care au loc în mediu toxic, conform normelor de protecție a muncii;
- (i) să participe la activitățile organizate de alte școli doctorale din Universitate;
- (j) să lucreze, cu acordul conducătorului de doctorat, în echipe de cercetare din cadrul Universității sau din cadrul unor unități de cercetare-dezvoltare care au încheiat acorduri sau parteneriate instituționale cu Universitatea;
- (k) să-și desfășoare pregătirea doctoratului în cotelă, în baza unui acord încheiat și semnat de părțile implicate, potrivit legii;
- (l) să beneficieze de mobilități naționale sau internaționale;
- (m) să participe la sesiunile de comunicări științifice organizate de școlile doctorale sau/și de Universitate;
- (n) să beneficieze de sprijin instituțional pentru a participa, în țară sau străinătate, la manifestări științifice, ateliere de lucru și școli de vară/iarnă în domeniul de doctorat în care și-a ales tema tezei de doctorat;
- (o) să efectueze stagii de practică la agenți economici publici/privăți din țară sau străinătate;
- (p) să se implice în orice alte activități profesionale, la solicitarea conducătorului de doctorat sau a școlii doctorale;
- (q) poate desfășura activități didactice în limita a 4–6 ore convenționale didactice pe săptămână; activitățile didactice care depășesc 6 ore convenționale didactice pe săptămână vor fi prestate și remunerate în conformitate cu legislația muncii în vigoare, în acest caz plătindu-se contribuțiile prevăzute de lege;
- (r) pentru studentul-doctorand fără bursă sau cu taxă, posibilitatea desfășurării de activități didactice remunerate va fi reglementată printr-un eventual act adițional;
- (s) să primească titlul și diploma de doctor în domeniul de doctorat în care a fost înmatriculat ca student-doctorand, în condițiile legii;
- (t) să folosească serviciile de comunicație ale Universității - poșta electronică și internetul - numai în legătură cu activitatea de pregătire și cu alte probleme ale procesului de învățământ, conform Regulamentului de funcționare al Centrului de Comunicații de Date al Universității;
- (u) să solicite, în condițiile *Regulamentului*, întreruperea sau prelungirea studiilor universitare de doctorat;
- (v) pe toată durata activității, studentul-doctorand beneficiază de recunoașterea vechimii în muncă și specialitate și de asistență medicală gratuită, fără plata contribuțiilor la asigurările sociale de stat, la asigurările pentru șomaj, la asigurările sociale de sănătate și pentru accidente de muncă și boli profesionale, potrivit art. 164 alin. (2) din LEN dar și reglementărilor specifice din domeniul asigurărilor sociale;
- (w) orice alt drept care rezultă din *Regulament*, H.G. nr. 681/2011 și alte acte normative referitoare la studiile universitare de doctorat.

(4) **Obligațiile studentului-doctorand:**

► Obligații comune tuturor studenților-doctoranzi

Pe parcursul studiilor universitare de doctorat (mai puțin eventualele perioade de întrerupere a acestora), studentul-doctorand are următoarele obligații:

- (a) să desfășoare, în conformitate cu *Regulamentul* și prezentul Contract, activitățile prevăzute în planul individual al studiilor universitare de doctorat pentru perioada specificată la art. 4 alin. (1), respectând obligațiile privind frecvența stabilite în regulamentul specific al școlii doctorale din care face parte;
- (b) să îndeplinească următoarele standarde minimale obligatorii pentru obținerea titlului de doctor, așa cum au fost reglementate prin Ordinul de Ministru nr. 5110/2018:

1. publicarea a minimum două articole științifice în reviste cotate ISI care să satisfacă simultan următoarele condiții:

a) suma factorilor de impact ai revistelor în care s-a publicat (considerați la data publicării) să fie $FI \geq 1,5$;

b) articolele să cuprindă date prezentate în teza de doctorat;

c) la cel puțin un articol doctorandul să fie prim-autor;

d) la cel puțin un articol conducătorul de doctorat să fie coautor;

2. conferințele recunoscute indexate în baze de date internaționale (BDI) sunt următoarele: ISI Thomson Reuters Web of Knowledge, SCOPUS, Chemical Abstracts, ProQuest/CSA Cambridge Scientific, EBSCO (Academic Search Premier, Elsevier Bibliographic Database), Metals Abstracts CSA/METADEX, Compendex, INSPEC, Science Direct Database Elsevier, Engineering Index, IEEEXplore, Scientific. Net (Materials Science and Engineering), Springerlink, Engineering Village, Emerald și revistele românești specifice domeniului Ingineria Materialelor recunoscute CNCSIS din categoriile A și B+.

(c) să fie în legătură permanentă cu conducătorul de doctorat, cu membrii comisiei de îndrumare și cu secretariatul Institutului de Studii Doctorale;

(d) să prezinte rapoarte de activitate conducătorului de doctorat și comisiei de îndrumare cel puțin o dată la 12 luni, precum și ori de câte ori i se solicită;

(e) să respecte regulamentele și regulile din Universitate, să aibă un comportament adecvat calității de student-doctorand;

(f) să contribuie activ la ameliorarea și îmbunătățirea cadrului de desfășurare a programului de studii universitare de doctorat;

(g) să răspundă cu promptitudine la toate solicitările pe care i le adresează școala doctorală sau Institutul de Studii Doctorale;

(h) să verifice la încheierea fiecărui semestru universitar, de regulă în lunile februarie sau martie respectiv iulie sau septembrie, situația sa școlară ce reiese din evidențele secretariatului Institutului de Studii Doctorale și să sesizeze imediat orice inadvertență pe care o observă;

(i) să aducă la cunoștința directorului școlii doctorale și a directorului CSUD orice situație de natură să atragă modificarea statutului de student-doctorand bugetat sau cu taxă;

(j) să anunțe imediat la secretariatul Institutului de Studii Doctorale orice modificare care a survenit în datele sale personale;

(k) să nu solicite în corespondența sa cu angajații *Universității* transmiterea de date cu caracter personal către alte conturi de e-mail decât cel pus la dispoziția sa gratuit de către *Universitate*, pentru a se permite asigurarea confidențialității acestor date cu caracter personal, cerută de lege.

► Obligații specifice studenților-doctoranzi în regim cu taxă

(a) Pe parcursul studiilor sale de doctorat, mai puțin eventualele perioade de întrerupere și eventuala perioadă de grație, studentul-doctorand are obligația de a achita, în condițiile stabilite de Senatul Universității, taxa de studiu pentru fiecare semestru universitar, inclusiv pentru semestrul în care are loc susținerea publică a tezei de doctorat, precum și taxa pentru susținerea tezei de doctorat. Un student-doctorand este considerat a fi în parcursul studiilor universitare de doctorat în perioada cuprinsă între data înmatriculării și data susținerii publice a tezei de doctorat sau cea a exmatriculării, această perioadă fiind numai cea acoperită prin contractul de studii universitare de doctorat și prin actele adiționale la acesta. Taxa de studiu pe un semestru dintr-un an universitar, numită în continuare *taxă semestrială*, reprezintă 50% din taxa anuală de studiu stabilită de Senatul Universității pentru anul universitar respectiv.

(b) Studentul-doctorand are obligația de a respecta termenele de achitare a taxei de studiu stabilite de Senatul Universității și suportă penalități de 0,04% din suma neachitată la termen, pentru fiecare zi de întârziere, potrivit precizărilor din *Regulament privind taxele (tarifele) de admitere, de școlarizare și de finalizare a studiilor pentru anul universitar 2021-2022* aprobat prin Hotărârea nr. 11/15.02.2021 a Senatului Universității Babeș – Bolyai. Achitarea penalităților se face la data achitării debitelor principale respective. Studentul-doctorand nu va solicita restituirea unor taxe achitate, în cazul

retragerii de la studiile universitare de doctorat, al exmatriculării sau al transferării la alte instituții organizatoare de studii universitare de doctorat.

(c) Cuantumul taxei anuale de studiu pentru studiile universitare de doctorat din anul universitar 2021-2022 a fost stabilit prin Hotărârea nr. 11/15.02.2021 a Senatului Universității, pentru fiecare facultate din Universitate. Studenții-doctoranzi, înmatriculați la 27 septembrie 2021 pe un loc cu taxă, vor achita acest cuantum atât pentru anul universitar 2021-2022, cât și pentru fiecare dintre anii universitari 2022-2023 și 2023-2024, dacă nu întrerup studiile universitare de doctorat pe parcursul perioadei 27 septembrie 2021 - 26 septembrie 2024. Studentul-doctorand care are întreruperi ale studiilor universitare de doctorat pe parcursul perioadei 28 septembrie 2021 - 26 septembrie 2024 va achita taxa semestrială de studiu, care a fost stabilită pentru anul universitar 2021-2022, numai pentru semestrele ce se desfășoară între 27 septembrie 2021 și începutul primului semestru de întrerupere din perioada 27 septembrie 2021 - 26 septembrie 2024.

(d) Din momentul reluării studiilor după o întrerupere, studentul-doctorand în regim cu taxă va achita, în fiecare semestru universitar când participă din nou la studiile universitare de doctorat, o taxă semestrială de studiu calculată pe baza taxei anuale de studiu fixate de Senatul Universității pentru anul universitar din care face parte semestrul respectiv.

(e) Taxele din cadrul doctoratului se încasează de către facultăți. Studentul-doctorand are obligația de a prezenta secretariatului Institutului de Studii Doctorale al Universității copii după chitanțele care atestă că a achitat taxa de studiu respectiv taxa de susținere a tezei de doctorat.

(f) Neachitarea taxelor de școlarizare și/sau a penalităților datorate pentru neachitarea la termen conduce la interdicția participării studentului-doctorand la probele specifice de evaluare din cadrul programului de doctorat și la consecințele aferente neparticipării.

(g) Neachitarea taxelor de școlarizare și/sau a penalităților datorate pentru neachitarea la termen reprezintă o nerespectare a obligațiilor și condițiilor din prezentul Contract, consecințele fiind arătate la art. 6 alin. (2).

(5) Drepturile conducătorului de doctorat:

- (a) să stabilească comisia de îndrumare a studentului-doctorand în urma consultării acestuia;
- (b) să evalueze activitatea studentului-doctorand pe tot parcursul studiilor universitare de doctorat (mai puțin eventualele perioade de întrerupere a acestora), urmărind exigențele programului de studii universitare de doctorat și respectând interesele profesionale ale studentului-doctorand;
- (c) să propună comisia de doctorat;
- (d) să refuze îndrumarea studentului-doctorand în condițiile în care este pus fără voia sa într-un conflict de interese;
- (e) să solicite consiliului școlii doctorale, pe baza unor motive bine întemeiate, întreruperea relației de conducere a studentului-doctorand;
- (f) orice alt drept care rezultă din *Regulament*, H.G. nr. 681/2011 și din alte acte normative referitoare la studiile universitare de doctorat.

(6) Obligațiile conducătorului de doctorat:

- (a) să desfășoare activitatea de conducere a studentului-doctorand în cadrul școlii doctorale de *Inginerie Chimică* din Facultatea de *Chimie și Inginerie Chimică* a Universității;
- (b) să întocmească împreună cu studentul-doctorand Planul individual și să-l supună aprobării consiliului școlii doctorale;
- (c) să asigure studentului-doctorand, pe tot parcursul studiilor universitare de doctorat (mai puțin eventualele perioade de întrerupere a acestora), o îndrumare științifică, profesională și deontologică adecvată;
- (d) să urmărească permanent modul în care studentul-doctorand își duce la îndeplinire activitățile din cadrul studiilor sale de doctorat;

- (e) să ia toate măsurile necesare pentru a-i asigura studentului-doctorand condițiile, cunoștințele și informațiile care să maximizeze șansele finalizării studiilor universitare de doctorat;
- (f) să efectueze o evaluare obiectivă, riguroasă a activității și a rezultatelor studentului-doctorand;
- (g) să depună diligențele necesare pentru implicarea doctorandului în proiecte de cercetare;
- (h) să evite apariția unor conflicte de interese în conducerea studentului-doctorand.

Art. 6. Modificarea și rezilierea Contractului

(1) Contractul de studii doctorale încetează la data aprobării de către consiliul școlii doctorale a unei cereri a studentului-doctorand de retragere de la studiile universitare de doctorat din Universitate sau de transfer al acestuia la altă instituție organizatoare de studii universitare de doctorat, respectiv la data finalizării de către studentul-doctorand a studiilor universitare de doctorat. Obligațiile născute până la data încetării Contractului trebuie executate în condițiile contractuale.

(2) Contractul se reziliază, fără intervenția instanței de judecată și fără alte formalități, în cazul exmatriculării studentului-doctorand sau în situația în care studentul-doctorand nu respectă obligațiile și condițiile din prezentul Contract. În primul caz, rezilierea se produce prin adoptarea deciziei de exmatriculare de către consiliul școlii doctorale. În cel de-al doilea caz, rezilierea se produce la data comunicării de către Universitate a constatării nerespectării Contractului de către studentul-doctorand, fără a fi nevoie de o punere în întârziere sau de o altă formalitate, ori de intervenția instanței de judecată. Universitatea este îndreptățită la plata de către studentul-doctorand a debitelor acumulate, a penalităților aferente și/sau a unor daune materiale.

(3) Orice măsură luată de Universitate, considerată a fi în favoarea studentului-doctorand, nu poate fi interpretată ca o renunțare la pactul comisoriu expres stipulat la alin. (2) respectiv la clauzele de exmatriculare.

(4) Forța majoră, așa cum este definită de lege, duce la suspendarea executării Contractului și apără de răspundere partea care o invocă în termen.

(5) Orice modificare privind clauzele prezentului Contract, în timpul executării acestuia, impune încheierea unui act adițional, conform dispozițiilor legale. Contractul se modifică de drept în cazul modificării legislației referitoare la organizarea și desfășurarea studiilor universitare de doctorat.

(6) Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului Contract vor fi soluționate pe cale amiabilă. În eventualitatea în care stingerea divergențelor nu va putea fi convenită pe cale amiabilă, soluționarea acestora va fi realizată de către instanța judecătorească competentă material și teritorial.

Art. 7. Alte clauze

(1) Planul individual, semnat de conducătorul de doctorat și de studentul-doctorand, aprobat de consiliul școlii doctorale de **Inginerie Chimică** din cadrul Facultății de **Chimie și Inginerie Chimică**, face parte din prezentul Contract.

(2) Teza de doctorat este un document public. Aceasta se redactează și în format digital. În domeniul artelor, teza de doctorat poate fi însoțită de înregistrarea pe suport digital a creației artistice originale.

(3) Teza de doctorat și anexele sale se publică pe un site administrat de Ministerul Educației și Cercetării, cu respectarea legislației în vigoare în domeniul drepturilor de autor. Publicarea tezei de doctorat se va face atât cu numele și prenumele studentului-doctorand cât și cu numele și prenumele conducătorului de doctorat.

(4) Universitatea are dreptul de a afișa pe paginile de web ale Universității (în Internet) rezumatul tezei de doctorat, depus de studentul-doctorand la Institutul de Studii Doctorale cu ocazia declanșării procedurii de susținere publică a tezei de doctorat.

(5) Sesizări și solicitări care privesc studiile universitare de doctorat din Universitate se depun în scris la Institutul de Studii Doctorale, care le va înainta spre soluționare, după caz, forurilor competente.

(6) În situații speciale, conducătorul de doctorat poate solicita, în limita fondurilor disponibile și cu avizul consiliului școlii doctorale, o prelungire cu 2 sau 4 semestre universitare a studiilor universitare de doctorat ale studentului-doctorand. Dacă nu există fonduri disponibile, prelungirea se poate efectua numai în regim cu taxă. Prelungirea se poate acorda o singură dată. Cererea de prelungire se depune de conducătorul de doctorat la secretariatul Institutului de Studii Doctorale și va fi apoi supusă de directorul consiliului studiilor universitare de doctorat aprobării Senatului Universității.

(7) Dacă studentul-doctorand a terminat studiile universitare de doctorat însă nu reușește să finalizeze sau să susțină public teza de doctorat în termenul stabilit potrivit prezentului Contract și eventualelor acte adiționale la acesta, el mai are la dispoziție o perioadă de grație de maximum 2 ani pentru a finaliza și susține public teza, depășirea acestui termen conducând la aplicarea prevederilor Legii nr. 49 din 14 martie 2013. Perioada de grație se acordă din oficiu, începând cu momentul ieșirii studentului-doctorand de sub incidența prezentului Contract și a eventualelor acte adiționale la acesta. În timpul perioadei de grație precum și după expirarea acesteia nu se mai pot acorda întreruperi sau prelungiri ale studiilor universitare de doctorat.

(8) Potrivit Legii nr. 49/2013, susținerea tezei de doctorat se poate face în termen de maximum 4 ani de la terminarea studiilor universitare de doctorat, cu acordul senatului universitar și al conducătorului de doctorat. Studiile sunt considerate terminate înainte de intrarea în perioada de grație.

(9) Dacă studentul-doctorand obține o bursă, care urmează să-i fie virată prin Universitate, se va încheia un act adițional la prezentul Contract. Acest act adițional reglementează drepturile și obligațiile, ce decurg din calitatea de student-doctorand bursier, pentru studentul-doctorand și pentru Universitate.

(10) Studentul-doctorand se obligă să respecte prevederile Legii securității și sănătății în muncă, nr. 319/2006.

Prezentul Contract s-a încheiat astăzi, _____, la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în patru exemplare, câte unul pentru fiecare parte contractantă și unul pentru școala doctorală.

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
Rector
Prof. univ. dr. Daniel DAVID

.....

Vizat de legalitate

Student-doctorand

.....
(Nume și prenume)

.....
(Semnătura)

Conducător de doctorat

Prof. univ. dr.
(Nume și prenume)

.....
(Semnătura)

Director școală doctorală

Prof. univ. dr.
(Nume și prenume)

.....
(Semnătura)